

2014-01-09

TV-utbildning med högt tempo

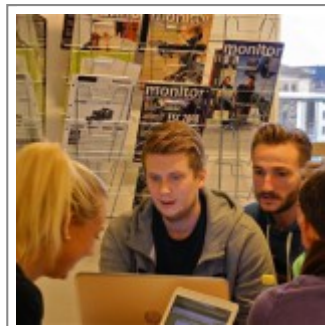
TV-utbildning med högt tempo

Medieinstitutet

Text & foto: Peter Fredberg

”Vi har gett dem paletten så att de faktiskt kan fungera inom alla genre när de är färdigutbildade.”

Ulf Hansson, lärare på Medieinstitutet.

”Det är väldigt givande att vara lärare när man så snabbt ser resultatet av det man lär ut.” Hasse Gustavsson, lärare på Medieinstitutet.

På hemsidan ställer man frågan om du är intresserad av att arbeta inom TV-industrin? Sektorn kräver många olika kunskaper och färdigheter. Detta är en bransch som ställer höga krav på sina framtida medarbetare – något Medieinstitutet tagit fasta på och som de utbildar för. Nyfiken?

Öppna och ljusa lokaler möter mig när jag kliver in hos Medieinstitutets för utbildningarna ”TV-produktionsspecialist” och ”Redigerare” i Värtahamnen i Stockholm. Som spindlarna i nätet sitter tre män i ett akvarieliknande kontor mitt i lokalerna – utbildningsledare Jesper Pauli för TV-utbildningen, huvudlärare Ulf Hansson och utbildningsledare Roland Sundell från Redigerare-utbildningen. Det är full fart, högt i tak och en enorm energi.

Det finns många filmutbildningar i landet och om man ser på hur stor sektorn för branschen är, så kanske filmbranschen är en tiondel av vad TV-branschen ekonomiskt tillhandahåller och antalet människor den omfattar. Sen finns högskolorna som har ett mer vetenskapligt och akademiskt uppdrag, vilket i första hand kanske inte skall resultera i ett yrke utan i en avhandling. Andra utbildningar har ett konstnärligt och inte i första hand ett anställningsuppdrag. – Vårt uppdrag är glasklart. Vi ska utbilda människor utifrån branschens behov. Så i våra respektive ledningsgrupper (TV/Redigering) sitter det tio personer från branschen i ledande positioner. De har tagit initiativet och beställt utbildningen där vi tillsammans med dem skriver en ansökan till Yrkehögskolemyndigheten, säger Jesper.

Branschen analyseras

Skolan gör löpande omvärldsanalys av branschen med undersökningar och workshops samt skickar ut enkäter för att styrka behovet av olika inriktningar på ett bra sätt. Finns det inget behov, finns det naturligtvis ingen utbildning så det

är väldigt starkt fokus på att kunna sätta studenterna i arbete direkt efter utbildningen. Alla YH-utbildningar måste rapportera de antal studenter som är i arbete till YH-myndigheten inom sex månader efter avslutad utbildning. Om det är under 80-90% av eleverna som arbetar inom sin bransch, då har man täckt behovet för just den utbildningen.

– Så i princip är det kanske två eller tre av studenterna som inte har arbete. Fler räknas som för mycket. De som faller av är oftast sådana som går en annan utbildning, skaffar barn eller liknande. Alltså av naturliga orsaker, fortsätter Jesper.

MacGyver-utbildning

Ledningsgruppen hävdar att studenterna måste ha multikompetens som högsta prioritet. Det handlar om att de måste ha med sig ett helhetsperspektiv, för att se vad de kan tillföra och förmedla på ett bra sätt. De menar också att andra utbildningar kan få en halv miljon per student medan Medieinstitutet bara får en tiondel av den summan. Därför är inte all teknik i proffsklass utan mer semi-professionell, vilket i och för sig inte behöver vara av ondo. Studenterna har mindre redigeringar och annan utrustning som fler studenter ska dela på. Det medför att studenterna blir duktiga på att hantera och prioritera, just för att man inte har oändligt med resurser. Det är även en direkt anpassning till arbetslivet.

– Tekniken är ju en sak, men i grund och botten så handlar det om att berätta med bilder, säger Roland. Då spelar det mindre roll med vilken plattform man jobbar. Att lära sig hantera ett redigeringsprogram tar två, tre dagar, men det viktiga är ju kunskapen att berätta. Den kunskapen är oberoende av utrustningens pris.

– Gamla studenter som tittar tillbaka på utbildningen brukar kalla detta för en MacGyver-utbildning. Allt ska vara klart igår, knappt med pengar, det ska bli grymt bra och nå nya konstnärliga höjder och höga tittarsiffror, skrattar Jesper. I slutändan handlar det för eleverna om att bli bra på att förmedla känslor, för det är målet med de olika yrkena vi lär ut. Att skapa förutsättningar för att andra människor ska få uppleva känslor. Så utbildningen har även ett stort fokus på det dramaturgiska.

Under utbildningen får studenterna i princip nosa på alla yrkesrollerna och bara det ger en unik bredd.

– Då har vi gett dem paletten så att de faktiskt kan fungera inom alla genrer när de är färdigutbildade, tillfogar Ulf.

– Vissa studenter är mer drivande än andra. En del är mer åt fotografhållet och andra blir producenter och det känns otroligt kul när man ser tidigare studenter gå upp och hämta Kristallen-priset, inte speciellt lång tid efter att de slutade på utbildningen, säger Jesper stolt.

Hårt tempo från början

Studenterna på Medieinstitutets utbildningar för TV-produktionsspecialist och Redigerare får alla samma start. De första tre veckorna kör de hårt med teori, grundläggande redigering, dramaturgi, manusskrivande, grundläggande kamerahantering och ljusteknik. I år gjorde 68 personer varsin liten kortfilm under en period på fyra veckor. Det skrevs 68 manus för kortfilmsdrama med floor plan, inspelningsplan, platsrekognosering och casting. Dessutom gjordes det under de här fyra veckorna sex entimmes realityprogram. Varje entimme hade en produktionstid på två veckor från idé till färdig film. Att lägga denna uppgift såhär tidigt var för att få studenterna att jobba ihop och att utveckla teamkänsla. – Den största styrkan med utbildningen och skolans goda resultat är att vi skickar ut multikompetenta personer, som framför allt vet vad det handlar om att jobba med andra människor. Man måste ta för sig men samtidigt vara ödmjuk. Vi försöker fungera som ett stort produktionsbolag under utbildningen, säger Jesper.

Utbildningen riktar in sig på olika TV-kanaler att samarbeta med under olika år och i år samarbetar skolan med TV3. Studenterna fick som uppgift att under en vecka komma på idéer att pitcha för kanalen. Jesper berättar att en student sade "Jesper, vi vet ju inte hur man gör en pitch?!"

– "Precis", sa jag, "kör på"! Och även om inte alla pitchar blev jättebra så är det otroligt viktigt att inte förbjuda det som inte är så bra utan låta eleverna få lära sig hur processen fungerar.

Eleverna kom i alla fall igång snabbt och det blev tjugotre olika idéer på en vecka, som presenterades på två timmar.

– Det är ett jättekul samarbete där TV3 kan få upp ögonen för hur morgondagens tittare fungerar. Det är en ny generation som växer upp och det är viktigt att få höra hur de konsumerar TV, säger Jesper.

– Man måste våga låta yngre människor göra TV helt enkelt, säger Ulf.

Går det för snabbt?

Eftersom större delen av branschen fungerar som tillfälliga anställningar i projekt med begränsade tider, så gäller det tydligen att även hålla koll framåt – vad man ska göra efter ett projekt är klart. Så studenterna utbildas även att förhålla sig till dessa förutsättningar. Ena gången kanske de jobbar med casting och i nästa fall sitter de i redaktionen och jobbar mer som produktionskoordinator. Tempot är högt och studenterna får inte så mycket tid på sig i de olika projekten.

Utbildningen försöker simulera den tid och situation studenterna kommer få uppleva ute i verkligheten, på gott och ont, och en del kan kanske tycka att det går för fort.

– Men vi har en metodik där vi säger: lär dig att ta snabba val, lär dig stå för dina val. Du kanske måste klippa fort eller får en timma på dig att göra dramascenen,

inte tre veckor. I och med detta simulerar vi inte bara verkligheten utan hinner med mycket under utbildningen. "Learning by Doing" helt enkelt, säger Ulf.

Kritik som institutet ibland får i början är oftast att det "är dåligt planerat", att eleverna inte får ett färdigt schema.

– Då förstår man snabbt att studenterna kommer från en annan skolmiljö där man fått allting serverat, allting planerat. Här är det upp till studenterna att ta eget ansvar och kunna ta del i flera olika uppgifter samtidigt. Det handlar i slutändan om att titta på klockan för snart är det leverans och hur man planerar efter det, säger Jesper.

Egen pedagogik

Hasse Gustavsson, lärare i nyhetsjournalistik, tittar in mitt under intervjun.

Förutom att vara lärare är han även ordförande i ledningsgruppen för TV-utbildningen.

– Jag har en bakgrund med flera år hos SVT på bland annat *Rapport* och *Aktuellt*.

Jag har fått ta hand om studenter som kommit ut från JMK

(Journalist&mediekommunikation) som inte haft en aning om hur de skapar ett TV-inslag. Här tar vi studenterna från ingenstans och på ganska kort tid får dem att klara av att göra ett TV-inslag. Det är häftigt, utbrister han.

Medieinstitutet har alltså byggt upp en egen pedagogik som de anser vara väldigt effektiv. Teori omsätts direkt i praktik, man fortsätter med ny teori och direkt ut och testa i praktiken. Utbildningen har även ett urvalsförfarande som är tydligt. Det är cirka 250 sökande varje år till de 34 platserna på TV-utbildningen. Där går man igenom betyg, tidigare erfarenhet/arbetslivserfarenhet, andra meriterande utbildningar och även arbetsprov.

– Studenterna kommer hit och gör praktiska prov och intervjuer. Vi vill säkerställa att det är en person som är lämpad att arbeta med den här typen av verksamhet, säger Jesper.

Ett arbetsprov består i att berätta en historia med tre stillbilder, vilket låter enklare är det är.

– Att det är svårt förstår vi när vi tittar igenom de 250 sökandes berättelser.

Många har det jättesvårt med just den uppgiften. Jag tror att om man söker till den här utbildningen så har man nog ett brinnande intresse av att verkligen vilja beröra och har någonting att berätta. Även om det är *Lyxfällan* eller annat format man nu än väljer så är det fortfarande så att du ska beröra tittaren. Branschen söker ju inte bara vanliga människor utan man får gärna vara lite egen på ett positivt sätt, säger Jesper.

– Vi har en härlig mix av bakgrunder bland studenterna. Allt ifrån snickaren till den som gjort kortfilm sedan barnsben och det är härligt. Man ger väldigt mycket till varandra! Redigerar-utbildningens äldsta deltagare är 43 år fast snittet ligger

runt 25 år, så det finns ett relativt brett spann även vad gäller ålder på studenterna, säger Ulf.

Lärande i arbete

LIA (Lärande i arbete) är en nyckelform i denna typ av utbildning och det är viktigt för skolan att LIA-platserna blir relativt kvalificerade så att studenterna känner att de kan få ta ansvar. TV-utbildningen har två stycken perioder på femton veckor i LIA och Redigerar-utbildningen har åtta plus sexton veckor. Studenterna ska inte ta någon annans arbetsplats men får en stor handledarledd roll i en produktion där studenten kan utvecklas.

– När studenterna är på LIA får de chansen att visa upp sig och det hela blir som en jättelång arbetsintervju, säger Jesper.

En fördel med detta är att branschen vet att om de tar in studenter från Medieinstitutet så vet de vem de anställer. Utbildningen har funnits sedan 2004, så runt 300 personer har slussats ut i branschen på detta sätt.

Praktiska prov och utrustning

Utbildningen har även en hel del praktiska prov där studenterna lär sig hur de ska hantera tekniken. Exempelvis får studenten gå in i ett rum där Roland sitter som intervjuobjekt. Han tittar på hur studenten riggar upp utrustningen. Scenariot är att de är ett enmansteam och ska rigga inför en intervju och reportern är i en taxi på väg. Sen kan läraren exempelvis ha tagit ut ett batteri från myggsändaren och ser då hur studenten löser uppgiften och hur de felsöker i utrustningen.

– För tekniken är detta egentligen den värsta av platser. Studenterna gör fel i början och det ska utrustningen tåla på ett bra sätt, säger Roland.

Utbildningen har stationära PC-datorer med Avid Media Composer, de har även bärbara enheter. Studenterna har ofta sina egna datorer som de kopplar upp mot servern, en Avid ISIS 5000 på 21 terabyte. Avid, Final Cut och Premiere är de systemen studenterna ska kunna hantera. De får även grundkurs i flerkamera och då har utbildningen tillgång till en ny mixer från Black Magic Design och en inspelare från samma leverantör.

Två elever talar

Utanför lokalerna möter jag Jessica Strand och Jonas Kylén. De är förstaårsstudenter och började hösten 2013.

– Jag sökte den här utbildningen för jag tyckte att den verkade otroligt rolig och väldigt varierande. Jag har alltid tyckt det är spännande med media. Jag gick en musikalutbildning innan så det här är ett nytt spår för mig. Det började väl egentligen med att jag var statist. Jag tyckte också det verkade spännande med arbetet bakom kameran, säger Jessica.

Jonas har alltid varit intresserad av film och TV. Han tittade runt efter olika utbildningar och Medieinstitutet verkade bäst för honom.

– Så jag körde hårt och sökte in. Innan har jag gjort lite egna kortfilmer och musikvideor men inget professionellt, berättar han.

Jessica vet dock inte riktigt vilken väg eller vilket yrke hon vill specialisera sig på än.

– Det som är så bra med den här utbildningen är att man faktiskt får prova på allt. Det gör att vi får en bredd och möjlighet att känna på vilken inriktning vi vill ta, säger hon.

Jonas har inte heller riktigt bestämt sig ännu, men efter knappt tre månader på utbildningen så har han gott om tid på sig.

– Jag är väldigt intresserad av regi och foto. Men det mesta är intressant att lära sig!

Något av Medieinstitutets utrustning

- Black Magic Design Hyper Deck Studio
- Black Magic Design ATEM 1 M/E Broadcastpanel / production switcher
- Black Magic Design Intensity S
- Videokameror: Panasonic HPX 371, HPX 171 och HVX 200
- DSLR-kameror: 2 st Canon 60 D
- Action-kameror: 4 st GoPro
- 1 st Steady-rigg från Wondland
- Manfrotto stativ
- Ljud: ZOOM H4, Sennheiser G3 trådlösa myggor
- Ljus: Micro Beam 1024 & 512
- Redigering: Avid MC, FCP och Adobe Premiere Pro